

Een gemeenschaps- en gewestregering in één: bravo Wallonië, nu Brussel nog!

Philippe Van Parijs

28-03-2008

De Morgen, Pag. 17

Zadel ons alstublieft niet op met een politiek project voor de Nederlandstaligen enerzijds en een ander project voor de Franstaligen anderzijds

Philippe Van Parijs noemt een Franstalig project met Brusselse basis onzin

Eén enkele minister-president voor het Waalse Gewest en de Franstalige Gemeenschap? Bravo! Eindelijk één enkele coördinator voor alle gedefederaliseerde bevoegdheden van Wallonië. Dat is niet meer dan verstandig. Alleen moet Brussel dat voorbeeld nu nog volgen. Niet alleen om onze instellingen te vereenvoudigen, maar vooral om zowel Brussel als Wallonië in staat te stellen eindelijk een sterk, coherent en mobiliserend project op te zetten dat steunt op een stevige en doeltreffende lightversie van onze federale staat, zodra die een deftige nieuwe configuratie heeft gekregen. En waarom niet een gemeenschappelijk project voor Walen en Brusselaars? Omdat een dergelijk project, naast het project dat hen met Vlaanderen samenbrengt in het federale België, realistisch noch wenselijk is.

Enkele cijfers volstaan om aan te tonen dat het niet realistisch is. Een recent onderzoek (R. Janssens, Van Brussel gesproken, VUB Press, 2007) kwam tot de vaststelling dat er nu meer Brusselaars het Engels beheersen dan het Nederlands. Dat was niet de enige bevinding. Aan de deelnemers werd ook gevraagd met welke categorie ze zich in de eerste plaats vereenzelvigen. Hierop antwoordde 39,8 procent van de Brusselaars dat ze zich in eerste instantie Belg voelen. Zo'n 19,6 procent voelde zich in de eerste plaats Brusselaar, 15 procent Europeaan, 6,6 procent Franstalige en 1,6 procent Vlaming. De volgorde tussen deze vijf identiteiten is dezelfde voor alle leeftijdsgroepen, maar de verhoudingen variëren. De grootste groep van de mensen die zich in de eerste plaats Brusselaar voelen zijn jongeren (21,7 procent). De grootste groep van mensen die zich in de eerste plaats Franstalig voelen zijn 65-plussers (8,2 procent).

Apart statuut

Geen bemoedigende cijfers voor wie droomt van een groot Franstalig project met een dynamische Brusselse basis. Maar dit is nog niet alles. Net zoals in een soortgelijk onderzoek uit 2000 moesten de ondervraagden zich ook uitspreken over het toekomstige statuut van hun gewest. Daarbij moesten ze uit vier opties kiezen: status-quo, aanhechting bij Vlaanderen, aanhechting bij Wallonië en apart statuut als hoofdstad van Europa.

Tussen 2000 en 2006 is het aantal voorstanders van een status-quo gedaald van 60,5 tot 51,7 procent. Heeft het gemeenschappelijk project Wallonië-Brussel daarvan geprofiteerd? Helemaal niet. Integendeel zelfs, het in 2000 al minieme aantal voorstanders van een aanhechting bij Wallonië is nu nog kleiner geworden. In zes jaar tijd is hun aantal gedaald van 2,1 tot 1,7 procent. Dat maakt dat deze groep vandaag kleiner is, zelfs bij Franstalige Brusselaars, dan die van de voorstanders van een aanhechting bij Vlaanderen (stijging van 0,9 tot 2,9 procent).

Deze schommelingen stellen echter niets voor in vergelijking met één belangrijk iets wat in de onderzochte periode nauwelijks is veranderd. Net als in 2000 is ook in 2006 de overgrote meerderheid (meer dan 90 procent) van degenen die niet in een status-quo geloven voorstander van een apart statuut als hoofdstad van Europa. In een tijdspanne van zes jaar is hun aantal gestegen van 36,4 tot 43,7 procent van de hele bevolking.

Fier

Wat niet realistisch is, is soms wel wenselijk. En dan moet men vechten om wat wenselijk is realistisch te maken. Maar een Franstalig project is niet wenselijker dan het realistisch is. In wezen omdat een politiek project, wil het leefbaar en aanvaardbaar zijn, territoriaal en niet communautair moet zijn. Gaande van het gemeentelijke niveau tot het niveau van de Europese Unie moet een dergelijk project zich richten tot al wie een bepaald grondgebied deelt en dus niet tot al degenen die deel uitmaken van eenzelfde 'etnagroep', ongeacht of die groep in termen van ras, religie of taal wordt gedefinieerd.

Zadel ons alstublieft niet op met een politiek project voor de Nederlands- taligen (en gelijkgestelden) enerzijds en een ander project voor de Franstaligen (en gelijkgestelden) anderzijds, maar wel met een project voor alle inwoners van Wallonië, een ander voor alle inwoners van Vlaanderen en nog een ander voor alle inwoners van Brussel, ongeacht de talen die de inwoners spreken en hun afkomst.

Een gewestelijk Waals of Brussels project mag en moet echter niet gelijkstaan met een terugplooiën binnen de grenzen van dat gewest. Integendeel, het moet de Walen de mogelijkheid bieden om zich meer open te stellen voor de twee buurlanden die Wallonië met Vlaanderen deelt, en met de andere twee die Wallonië alleen heeft en waarmee het dankzij de Duitstalige Gemeenschap een sterke en waardevolle band heeft.

Het moet de Brusselaars mogelijk maken om van hun kleine kosmopolitische stad een hoofdstad van Europa te maken waarop alle Europeanen fier kunnen zijn. Niet alleen omwille van de charme van haar exotische restaurants of de autoloze zondagen, maar vooral omdat de stad tijdig de enorme uitdaging zal zijn aangegaan die het samenwonen van verschillende bevolkingsgroepen behelst en een toekomst zal hebben kunnen geven aan alle jongeren die er opgroeien.

'Belgique à papa'

Daartoe is het van primordiaal belang dat de regering en het parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, net als hun Waalse collega's, de belangrijkste communautaire bevoegdheden zelf in handen hebben. Dit is essentieel om een coherent beleid te kunnen voeren inzake onderwijs en stedenbouw, opleiding en tewerkstelling.

Essentieel om zo goed mogelijk te zorgen voor de noodzakelijke samenwerking met beide gewesten die het Brussels Gewest omringen. Essentieel en hoogdringend om de co-existentie van drie schoolsystemen - Franstalig, Vlaams en Europees - om te bouwen van een ernstige apartheidsbedreiging tot een krachtig instrument om alle Brusselse leerlingen de taalvaardigheden bij te brengen die ze nodig hebben, zodat ze niet met een ernstige handicap door het leven moeten, zelfs in hun eigen stad.

Tot aan de regionale verkiezingen zullen we beetje bij beetje ontdekken welke Brusselse politieke formaties en figuren het voorbijgestreefde project van het bicommunautaire Belgique à papa koppig blijven oplappen of zelfs openlijk uitkomen voor hun ambitie om Brussel onder Waalse voogdij te plaatsen, en welke zich daarentegen zullen inspannen

om een complexloos project te ontwikkelen dat zich tot alle Brusselaars richt en een broederlijke schouder biedt aan een Waals Gewest dat eindelijk meester wordt van zijn cultuur en onderwijs.